

Concept persbericht

Meer inzicht in weerbaarheid bij aardbevingen

Onderzoek exemplarische gebouwen Stad afgerond

Meer zicht op de mogelijke effecten van aardbevingen op gebouwen in de stad, maatregelen die gebouwen beter bestand maken tegen aardbevingen en welke relatief eenvoudige maatregelen de veiligheid bij aardbevingen mogelijk vergroten. Dat is de belangrijkste opbrengst van het indicatieve onderzoek dat de gemeente Groningen liet uitvoeren naar een aantal exemplarische gebouwen. De gemeente gebruikt de ervaringen uit dit onderzoek om in de toekomst beter te kunnen beoordelen welke maatregelen nodig kunnen zijn en hoe deze toe te passen. Bewoners en eigenaren van de onderzochte gebouwen zijn geïnformeerd over de uitkomsten en aanbevelingen.

Relatief eenvoudig

Uit de onderzoeken blijkt dat in veel situaties met relatief eenvoudige ingrepen de veiligheid in en rond de gebouwen kan worden vergroot. Bijvoorbeeld door het vastzetten van losse elementen, het aanbrengen van folie op glas of het verwijderen van een loszittende schoorsteen. Zeker bij lichtere bevingen, waar de stad tot op heden mee te maken heeft gehad, kunnen met dergelijke ingrepen verreweg de meeste risico's worden weggenomen. Ook adviseert de gemeente eigenaren om in combinatie met regulier onderhoud of een verbouwing zoveel mogelijk maatregelen mee te nemen.

Vervolgonderzoek

Vervolgonderzoek is nodig om meer te kunnen zeggen over de weerbaarheid van de constructie van de onderzochte gebouwen. Pas dan kan met zekerheid gezegd worden of de gebouwen al dan niet voldoen aan de Nationale Praktijkrichtlijn 9998 (NPR). Daarnaast is het van belang om de onderzoeken af te stemmen op de definitieve NPR (verwacht december 2015). Bovendien verwachten we dan ook nadere informatie van de minister over seismische activiteit in het Groningse veld. Als uit die gegevens blijkt dat aanvullend onderzoek nodig is, neemt de gemeente dit mee bij haar inbreng in het meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen.

Veertien gebouwen

In totaal werden veertien gebouwen onderzocht. Basisschool Engelbert, Ouderen centrum Amkemaheerd, Wessel Gansfort college, Lewenborg flat-Lijzijde, de Tasmantoren, Kantoorgebouw Kreupelstraat, de Martinikerk, Parkeergarage Ossemarkt, Sportcentrum Kardingse, twee winkels in de Herestraat en Watertoren Noord. Ook werden twee gebouwen in Ten Boer onderzocht: verzorgingstehuis Bloemhof en de gemeentelijke boerderij aan de Wolddijk. (hier de namen weghalen van de eigenaren die niet genoemd willen worden) Op verzoek van enkele eigenaren heeft de gemeente uit privacy-overwegingen besloten deze gebouwen niet publiek bekend te maken.

Nieuwe gegevens

Nader onderzoek en nieuwe gegevens moeten de komende periode duidelijk maken hoe aardbevingsbestendig gebouwen in de stad zijn. Aan het eind van dit jaar worden nieuwe gegevens verwacht over de seismische activiteit en de risico's op zware bevingen in de regio. Op basis van die informatie ontstaat meer zicht op de opgave van de stad. Momenteel lopen in dit kader ook onderzoeken naar schoolgebouwen, de openbare ruimte en hoogbouw.

QA VRAGEN EXEMPLARISCHE GEBOUWEN

Voor elk gebouw geldt de vraag:

- Op basis van welke argumenten kunnen we aangeven dat er geen acuut gevaar is en het gebouw veilig genoeg is om in te wonen/werken/leren?

Het is niet mogelijk om aan te geven dat er geen enkel potentieel gevaar is. In het geval van een zware beving is dat mogelijk wel aanwezig. Dit komt omdat voor bestaande bouw geldt dat in het verleden bij de bouw nooit rekening is gehouden met het risico op aardbevingen. Deze onderzoeken geven een beter inzicht in hoe dergelijke gebouwen en gebouwonderdelen kunnen worden verstevigd. Daarvoor is wel eerst vervolgonderzoek noodzakelijk om met zekerheid de maatregelen vast te stellen die noodzakelijk zijn.

De kans op een zware beving die de stad raakt, is erg klein. We gaan op basis van de huidige kennis uit van een kans van eens in de ... jaar ((10)(2e) VRAGEN). Om het zekere voor het onzekere te nemen kunnen wel maatregelen noodzakelijk zijn. Welke dit zijn wordt duidelijk als we inzicht hebben in de uiteindelijke norm voor aardbevingsbestendige bouw. Dit zal naar verwachting eind 2015 bekend zijn. Daarna kan de stad, net als de regio, indien nodig, aan de slag met een versterkingsprogramma. De geconstateerde risico's krijgen een plek binnen het meerjarenprogramma van de Nationaal Coördinator Groningen.

Voor het totaal geldt:

- **Waarom dit onderzoek?**

Dit onderzoek is uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de aardbevingsbestendigheid van verschillende soorten gebouwen in de stad en in de maatregelen die kunnen worden genomen om

risico's te verkleinen.

Wat dit heeft opgeleverd is:

- We weten nu dat met relatief eenvoudige ingrepen de meeste risico's voorkomen kunnen worden en dankzij dit onderzoek weten we ook beter hoe we die kunnen toepassen.
- We hebben meer kennis ontwikkeld over onderzoek naar aardbestendigheid bij gebouwen. Die is voor de gemeente belangrijke informatie bij de verdere aanpak.

We weten dat per locatie aanvullend onderzoek nodig zal zijn om exact te bepalen welke constructieve risico's aanwezig zijn en hoe deze kunnen worden aangepakt.

- ***Hoe ernstig is het?***

Een dergelijke vraag kunnen we op basis dit onderzoek niet beantwoorden. We gaan er bovendien van uit dat de kans op een zware beving erg klein is. De komende tijd zal beetje bij beetje steeds meer duidelijk worden over die kans, maar ook over de kennis die we hebben van gebouwen en het niveau waaraan ze moeten voldoen. De gemeente Groningen vindt in elk geval dat het noodzakelijk is en blijft om de gaswinning zover terug te brengen dat de risico's verder verkleind worden.

- ***Wat gaat u met de resultaten doen?***

Eind dit jaar ligt er een definitieve norm voor aardbevingsbestendig bouwen. Althans, zo heeft de minister beloofd. Dan weten we beter waaraan gebouwen moeten voldoen. Daarna zullen we samen met de Nationaal Coördinator Groningen bekijken wat dit betekent voor de bestaande bouw in de stad. Mochten maatregelen noodzakelijk zijn, dan krijgen de onderzochte gebouwen een plek binnen die aanpak. Nu al vindt onderzoek plaats bij scholen en naar de openbare ruimte. De kennis uit dit onderzoek gebruiken we ook bij die aanpak.

- ***Worden deze panden als eerste versterkt?***

Als het nodig is worden ze meegenomen in de aanpak van de stad. Of ze in dat geval als eerste aan de beurt zijn, is afhankelijk van veel factoren. Denk daarbij aan kwetsbare groepen, de staat van het gebouw, de risico's voor het aantal mensen in een gebouw, enz.

- ***Zadelt u de eigenaren nu op met onverkoopbare panden?***

We zijn het onderzoek gestart in overleg met de eigenaren. Zij zijn daar dus steeds in betrokken. Voor gebouwen in Groningen geldt dat bij de bouw geen rekening is gehouden met aardbevingen. Dat geldt voor de meeste gebouwen in onze regio. Het verschil met deze onderzochte gebouwen is dat we bij deze panden meer zicht hebben op de weerbaarheid tegen bevingen tegen de achtergrond van de vele onzekerheden die de gevolgen van gaswinning nog omringen. De onderzoeken geven bovendien nergens aanleiding om direct actie te ondernemen. Wij denken daarom niet dat potentiële kopers zich zouden laten afschrikken.

- ***De provincie heeft een soortgelijk onderzoek geanonimiseerd. Waarom hebt u dat niet gedaan?***

We willen als gemeente zoveel mogelijk transparant zijn. We hebben de eigenaren de keuze gegeven om buiten de publiciteit te blijven. **In enkele gevallen is dat ook gebeurd.** Omdat we te maken hebben met gebouwen met veel gebruikers, hebben we er niet voor gekozen om te anonimiseren, in overleg met de eigenaren.

- **Waarom heeft het zo lang geduurd voordat u naar buiten gaat?**

Het onderzoek heeft inderdaad geruime tijd in beslag genomen. Een van de redenen is dat we nog weinig ervaring hebben met dit type onderzoek. Bovendien is de richtlijn enkele keren bijgesteld en NAM moest volgens afspraak de onderzoeken nog valideren. Daarnaast hebben we gemeend een zorgvuldig communicatietraject te moeten bewandelen richting de eigenaren en gebruikers. Dat kost tijd.

- **Wat betekent dit voor andere gebouwen in de stad?**

Dit onderzoek heeft ons opgeleverd dat we meer ervaring hebben met onderzoek naar de weerbaarheid van gebouwen. Die kennis kunnen gebruiken bij onderzoek op andere locaties, zodat we daar sneller tot een oordeel kunnen komen. We hebben ook geleerd dat het nodig is om goed te kijken naar allerlei factoren die een rol kunnen spelen bij de weerbaarheid van gebouwen. Pas dan kun je per locatie conclusies trekken.

- **Wanneer begint u met een versterkingsprogramma in de stad?**

Eind dit jaar volgt de definitieve NPR, dan volgt overleg met het Rijk en de NCG over wat dit betekent voor gebouwen in de stad. Daarna kunnen we deze vraag beter beantwoorden. Daarnaast geldt dat we bezig zijn met het maken van plannen in samenwerking met de NCG. Deze onderzoeken nemen we mee in onze inbreng in het zogenaamde meerjarenprogramma van de NCG. Later dit jaar gaan we samen met de NCG kijken wat wanneer moet.

- **Kunnen de gebouwen gewoon in gebruik blijven? Oftewel: hoe dringend is het vervolgonderzoek noodzakelijk?**

Ja, onze inschatting is dat de gebouwen in gebruik kunnen blijven totdat vervolgonderzoek plaats vindt. Dat onderzoek is noodzakelijk om met zekerheid conclusies te trekken over de maatregelen die nodig zijn. In geen van de gebouwen is geconstateerd dat vervolgonderzoek niet kan wachten op de gegevens die eind dit jaar verschijnen. In de tussentijd kunnen eigenaren als ze dat willen wel zelf alvast maatregelen treffen die betrekking hebben op het veiliger maken. Deze maatregelen zijn vaak in combinatie met regulier onderhoud op een efficiënte manier te realiseren.

- **Wie gaat de kosten betalen van noodzakelijke maatregelen?**

Eerst moeten we bepalen welke maatregelen we moeten nemen. Daar is in veel gevallen nog aanvullend onderzoek voor nodig. Dat kunnen we pas doen als de definitieve norm voor aardbevingsbestendige bouw er is. Dat is ook het moment om concrete vervolgacties te bepalen. Met betrekking tot de vraag wie dit gaat betalen gaan wij er nog steeds vanuit, dus ook nu, dat de veroorzaker betaalt. Dat is NAM.

- **Wat gaat de gemeente nu doen? Hoe ziet u uw rol?**

Op basis van dit indicatieve onderzoek is het niet mogelijk om conclusies te trekken over de weerbaarheid van de constructie van de gebouwen. Vervolgonderzoek is nodig om met zekerheid te zeggen of de gebouwen niet voldoen aan de Nationale Praktijkrichtlijn 9998 (NPR). Daarnaast is het van belang om de onderzoeken af te stemmen op de definitieve NPR (verwacht december 2015). Bovendien verwachten we dan ook nadere informatie van de minister over seismische activiteit in het Groningse veld. Als uit die gegevens blijkt dat aanvullend onderzoek nodig is, zullen we eigenaren

daarbij zoveel mogelijk faciliteren als zij dat willen, bijvoorbeeld in de contacten met NAM of CVW.

- ***Welk gebouw is er nu het slechtst aan toe?***

Op die vraag is geen antwoord te geven, omdat de gebouwen niet zo 1 op 1 kunnen worden vergeleken. Overigens is geen enkel gebouw er slecht aan toe. Ze zijn niet berekend op zware bevingen, maar dat geldt voor de meeste bestaande gebouwen.